



GODIŠNJI IZVEŠTAJ 2022.

Beograd, 2023.

2022 |

Izdavač: Mreža organizacija za decu Srbije MODS

Za izdavača: Saša Stefanović

MODS, 2023.

www.zadecu.org

office@zadecu.org



Beograd, 2023.

MODS je savez udruženja za decu koji trenutno okuplja 111 članica iz cele Srbije. Nastali smo iz potrebe da se organizacije koje rade sa decom okupe oko zajedničkih ciljeva i nastupaju zajedno

Danas, MODS predstavlja nezavisnu platformu koja deluje na unapređenje saradnje udruženja, usaglašavanje zajedničkih stavova i povećanje njihovog učešća i učešća dece u kreiranju javnih politika koje će doprineti:

- smanjenju siromaštva, socijalne isključenosti i nejednakosti;
- da svako dete živi u bezbednom porodičnom okruženju;
- da svako dete ima dostupno i kvalitetno obrazovanje;
- da svako dete ima dostupnu i kvalitetnu zdravstvenu zaštitu i životnu sredinu;
- da svako dete bude zaštićeno od zlostavljanja, zanemarivanja, iskorišćavanja i nasilja.

MODS organizuje konsultacije sa članicama, organizacijama koje sprovode aktivnosti sa decom i za decu i sa njihovima roditeljima, o promenama politika koje mogu da obezbede kvalitetniji život za svako dete. Nastojimo da saznamo mišljenje dece i njihove stavove uvažimo. Podržavamo učešće naših članica u radnim grupama koje formiraju državne institucije u cilju promena javnih politika za decu.

Uspostavili smo 5 tematskih grupa u koje su uključene članice MODS-a i koje nam služe za dogovor oko zajedničkih akcija, razmene informacija i učenja: 1. Socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva; 2. Zaštita dece od nasilja; 3. Participacija dece; 4. Kvalitetno obrazovanje i inkluzija; 5. Rani razvoj i obrazovanje dece.

MODS ima predstavnike u Savetu za prava deteta Vlade Republike Srbije; potpisan Memorandum o saradnji sa zamenicom Zaštitnika građana za prava deteta, potpisan memorandum o saradnji sa Savetom za praćenje preporuka mehanizama UN za ljudska prava Vlade Republike Srbije; članica je Platforme organizacija za praćenje preporuka tela UN za ljudska prava; članica smo međunarodnih mreža i saveza – Eurochild, ChildPact-a, globalne mreže za okončanje seksualnog iskorišćavanja – ECPAT i regionalne mreže u Dunavskoj regiji – Danube Civil Society forum.

ŠTA DECA I MLADI MISLE O NEJEDNAKOSTI



Početakom 2022. godine završili smo snimanje poruka dece za projekat „Pokreni se“. Cilj je bio da saznamo u kojoj meri deca u Srbiji percipiraju nejednakost među decom, koje oblike nejednakosti primećuju, susreću, kako ih razumeju i koje predloge i preporuke imaju za smanjenje nejednakosti.

Organizacije koje su učestvovala u realizaciji snimanja poruka dece i mladih su: Centar za integraciju mladih (Beograd), Društvo za razvoj dece i mladih – Otvoreni klub (Niš), EduLink (Arandjelovac), Okular (Ćićevac).

Autentične poruke dece i mladih na temu nejednakosti možete pogledati na sledećem [linku](#).



ŠTA DECA I MLADI MISLE O NEJEDNAKOSTI

Pokreni se - Okular, Čičevac i Centar za integraciju mladih, Beograd



Elmir Velliev
Beograd



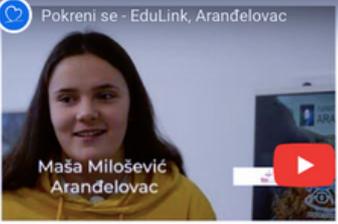
Čičevac



Nejednakost je kad se deca iz siromašnih porodica osećaju izostavljenom.

Watch on  YouTube

Pokreni se - EduLink, Arandelovac



Maša Milošević
Arandelovac



Arandelovac



Nejednakost uslovljava učešće mladih u političkom životu i društvu, tako što siromašnima smanjuje mogućnost učestvovanja na donošenje odluka.

Watch on  YouTube

Pokreni se - Okular, Čičevac i Centar za integraciju mladih, Beograd



Nejednakost predstavlja vid izdvajanja osoba koje su na bilo koji način drugačije od ostalih.



Čičevac



Watch on  YouTube

Pokreni se - Otvoreni klub, Niš i Centar za integraciju mladih, Beograd



Nejednakost mogućnosti povezana je s nepovoljnim položajem pojedinca i prenosi s jedne generacije na drugu.



Niš



Watch on  YouTube

Pokreni se - Okular, Čičevac



Nejednakost kao vid diskriminacije može da dovede i do težih oblika nasilja.



Čičevac



Watch on  YouTube

Pokreni se - Otvoreni klub, Niš i Centar za integraciju mladih, Beograd



Kada je nejednakost velika, oni koji su siromašni imaju problem u pristupu obrazovanju ili pristupu javnoj zaštiti.



Niš



Watch on  YouTube

Pokreni se - Okular, Čičevac i Centar za integraciju mladih, Beograd



Nejednakost predstavlja vid diskriminacije među decom.



Beograd



Watch on  YouTube

Pokreni se - EduLink, Arandelovac



Nejednakost ugrožava socijalnu pravdu, slabi povezanost pojedinca i zajednice, a za posledicu ima veće nasilničko ponašanje i maloletničku delikvenciju.



Arandelovac



Watch on  YouTube

Autentične poruke dece i mladih na temu nejednakosti možete pogledati na sledećem [link-u](#).

NASILJE NIJE ZABAVA



Izvor: <https://images.app.goo.gl/gbGzRkxMagKzGJYS6>

9. februara 2022. godine, Mreža organizacija za decu Srbije (MODS) i Prijatelji dece Srbije (PDS) objavili su saopštenje povodom nasilja nad maloletnom devojkom u rijaliti programu na nacionalnoj televiziji Pink.

Povodom nasilja nad maloletnom devojkom (koja je dete po zakonima Republike Srbije i Konvenciji o pravima deteta Ujedinjenih nacija) u rijaliti programu na nacionalnoj televiziji Pink, Mreža organizacija za decu Srbije i Prijatelji dece Srbije podneli su prijavu Regulatornom telu za elektronske medije (REM) i pozvali nadležna ministarstva (MUP i Ministarstvo za brigu o porodici i demografiju) da reaguju u skladu sa svojim zakonskim ovlašćenjima i o svemu obavestili Zaštitnika građana i Poverenicu za ravnopravnost.

Saopštenje u celosti možete pogledati na sledećem [linku](#).

USVOJEN NOVI OPŠTI PROTOKOL ZA ZAŠTITU DECE OD NASILJA ^{OBJ}

Opšti protokol za zaštitu dece od nasilja



Vlada Republike Srbije, na sednici održanoj 10. februara 2022. godine, usvojila je novi Opšti protokol za zaštitu dece od nasilja, koji je izradila Radna grupa formirana od strane Ministarstva za brigu o porodici i demografiju, a čiji je MODS bio član.

Donošenje ovog akta deo je i Nacionalnog akcionog plana za realizaciju Poglavlja 23 u procesu pridruživanja Evropskoj uniji.

Opšti protokol je obavezan za sve ustanove, organizacije i druga pravna lica koja se bave pitanjima zaštite prava dece, uključujući i organizacije civilnog društva, odnosno svi koji na bilo koji način dolaze u kontakt sa decom (npr. škole glume, sporta, jezika, neformalne grupe) i sprovode različite aktivnosti sa decom, kao i pravna lica koja obrađuju ili čuvaju podatke o ličnosti dece, u svom radu sa porodicama pridržavaju se osnovnih principa i ciljeva Opšteg protokola.

Više informacija je dostupno na sledećem [linku](#).

MODS I PROGRAM EKONOMSKIH REFORMI 2022-2024

JAN. 2022 |

PROGRAM EKONOMSKIH REFORMI - ERP

Mreža organizacija za decu Srbije je pripremila preporuke i komentare na Program ekonomskih reformi 2022-2024.

Program ekonomskih reformi - ERP je najvažniji strateški dokument Republike Srbije u ekonomskom dijalogu sa Evropskom komisijom i državama članicama Evropske unije.

Ovaj program ima za cilj unapređenje ekonomskog upravljanja u procesu pristupanja EU.

MODS je pripremio predloge za ERP 2022-24 u oblasti SOCIJALNA ZAŠTITA I INKLUZIJA.

U Programu ekonomskih reformi 2022-2024, u okviru 5.2.12. Oblast SOCIJALNA ZAŠTITA I INKLUZIJA nedostaje pripadajuća STRUKTURNA REFORMA, odnosno mere i aktivnosti koje se odnose na povećanje obuhvata i adekvatnosti socijalnih davanja, kao i na poboljšanje kvaliteta socijalne zaštite. Neophodno je reformu uspostaviti i proširiti merama koje će direktno uticati na poboljšanje položaja najsiromašnijih i najugroženijih kategorija u zemlji, naročito imajući u vidu preporuke Saveta EU za ekonomska i finansijska pitanja gde se u okviru preporuke 6. navodi da je potrebno smanjiti siromaštvo kroz „povećanje adekvatnosti beneficija programa finansijske socijalne pomoći (FSA) za pojedince i porodice sa decom“

Ceo dokument sa predlozima MODS-a možete preuzeti na sledećem [linku](#).

MODS: POVEĆATI RASHODE ZA SOCIJALNU ZAŠTITU



Mreža organizacija za decu Srbije (MODS), u saopštenju od 9. februara 2022. godine, istakla je da se u Srbiji javna potrošnja za socijalnu zaštitu postepeno smanjuje poslednjih godina. Neophodno je zaustaviti ovaj trend i povećati izdvajanja za socijalnu zaštitu.

Više informacija je dostupno na sledećem [linku](#).

Rashodi namenjeni socijalnoj zaštiti su ispod proseka EU, a beneficije za deo stanovništva kojem je najpotrebnija nisu srazmerne troškovima života. U Srbiji su rashodi za socijalnu zaštitu iznosili 19,4 % BDP-a (2018), dok u EU 27,8% (2017).

U saopštenju se ističe da je potrebno:

- Povećati rashode za socijalnu zaštitu;
- Povećati rashode za socijalnu pomoć;
- Povećati ukupna izdvajanja za dečiji dodatak;
- Povećati obuhvat siromašnih novčanom socijalnom pomoći (NSP) uz povećanje iznosa pomoći.

DRUGI CIKLUS RADIONICA DRUŠTVENE LABORATORIJE U SRBIJI



U sklopu projekta #DCareLabs, koji se sprovodi u 10 država u okviru Interreg Dunavskog transnacionalnog programa, koji podržava razvoj usluga socijalne zaštite i socijalno preduzetništvo, u Srbiji, organizaciji Mreže organizacija za decu Srbije – MODS, održane su prve radionice u sklopu II ciklusa radionica Društvene laboratorije.

Više informacija je dostupno [ovde](#).

U drugom ciklusu inovacioni timovi su za svoje inovativne ideje dobili podršku za razvijanje poslovnog modela, povezivanje sa investitorima za socijalne inovacije, predstavljanje proizvoda na posebnom događaju kao i kontinuiranu mentorsku podršku.

Na radioniamama su učestvovali: Savez MNRO Srbije, Udruženje „Na pola puta“, Centar za socijalno preventivne aktivnosti GRiG, Udruženje građana „Breza“, Apatin, Centar za pružanje usluga socijalne zaštite grada Kikinde.

MODS DELEGACIJA DECE U PALATI SRBIJA



15. juna 2022. godine je u Palati Srbija održan sastanak delegacije dece Mreže organizacija za decu Srbije (MODS) i državne sekretarke Ministarstva za brigu o porodici i demografiju, Milke Milovanović Minić.

Devetoro dece iz Niša, Čićevca, Aranđelovca, Kraljeva i Beograda je prenelo mišljenje i stavove svojih vršnjaka o tome kako nejednakost utiče na položaj dece.

Tom prilikom su predstavili predloge kako da se smanji nejednakost među decom i poboljšaju uslovi za život svakog deteta.

Preporuke su rezultat konsultacija sa decom u 12 gradova Srbije u okviru projekta „Pokreni se“ koji je omogućio deci i mladima da prepoznaju i ukažu na probleme koji su zajednički njihovima vršnjacima.

Pored Beograda, Aranđelovca, Kraljeva i Niša, konsultacije sa decom i mladima su održane u Somboru, Pančevu, Zaječaru, Vrnjačkoj Banji, Knjaževcu, Čićevcu, Kosjeriću i Valjevu.

Više informacija je dostupno na sledećem [linku](#).

IVA ERAKOVIĆ NA KONSULTACIJAMA POVODOM OSNIVANJA SAVETA ZA SARADNJU SA CIVILNIM DRUŠTVOM

Konsultacije



U junu 2022. godine Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog otpočelo konsultativni proces sa organizacijama civilnog društva povodom osnivanja Saveta za saradnju i razvoj civilnog društva.

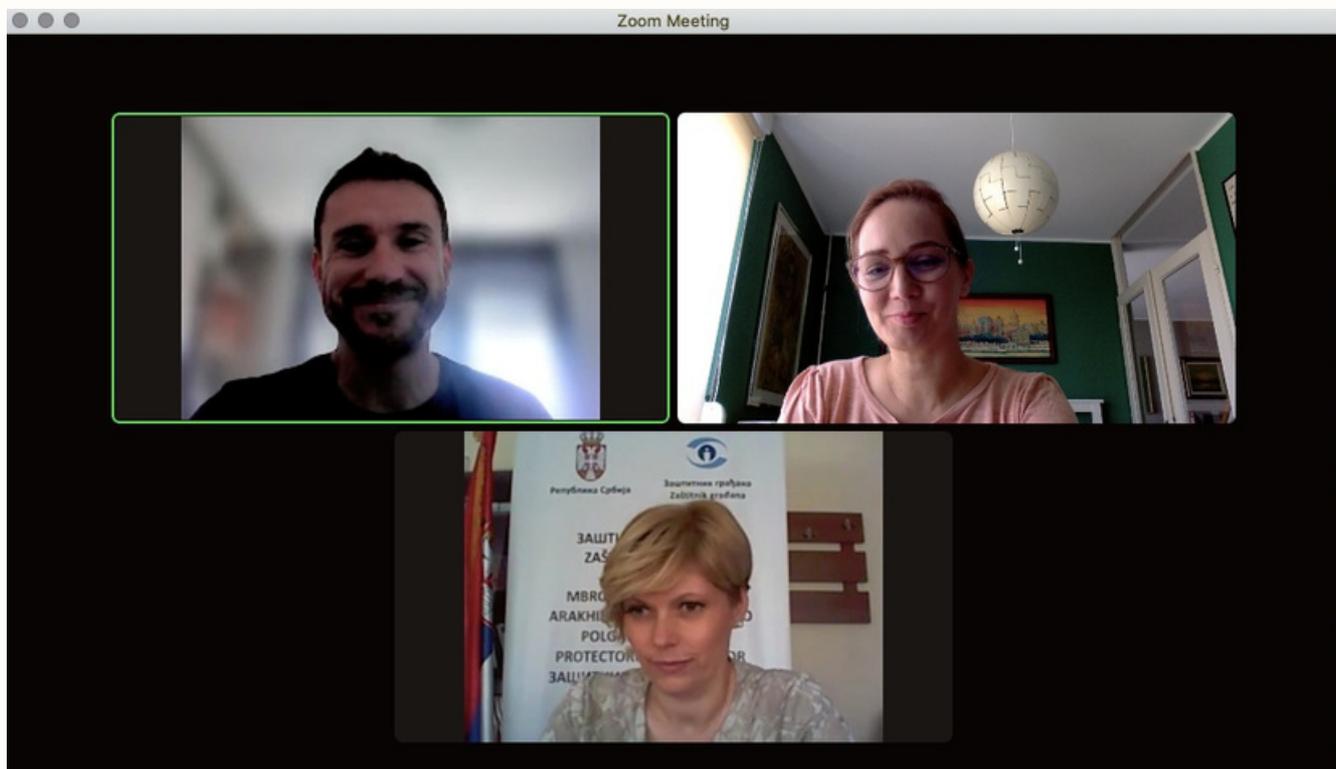
U konsultativnom procesu je, ispred Mreže organizacija za decu Srbije, učestvovala Iva Eraković (Prijatelji dece Srbije).



Osnivanje Saveta je predviđeno Strategijom za stvaranje podsticajnog okruženja za razvoj civilnog društva u Republici Srbiji za period 2022–2030. godine koju je Vlada RS usvojila 3. februara 2022. godine. Cilj osnivanja Saveta je praćenje sprovođenja Strategije i načina izveštavanja o postignutim rezultatima.

Povodom procesa osnivanja Saveta za razvoj i saradnju sa civilnim društvom su 21. jula 2022. godine organizovane interne konsultacije MODS-a. Zaključke sa internih konsultacija MODS-a možete pogledati na sledećem [linku](#).

MODS I ZAŠTITNIK GRAĐANA ZAJEDNO NA PROJEKTU ZAŠTITE DECE OD SEKSUALNOG NASILJA



1. jula počela je realizacija projekta „Zajedno za okončanje seksualnog zlostavljanja dece“ (Joining forces to end Child Sexual Abuse) koji Mreža organizacija za decu Srbije (MODS) realizuje u partnerstvu sa institucijom Zaštitnika građana Republike Srbije.

Na sastanku sa Jelenom Stojanović, zamenicom Zaštitnika građana za prava deteta, uspostavljen je Upravni odbor projekta.

Projekat će doprineti promenama na nivou praktičnih politika u oblasti seksualnog nasilja i eksploatacije dece. Kroz projekat će se sprovesti inicijativa za zagovaranje promena politika zasnovanih na dokazima („advocacy-based“) u oblasti seksualnog zlostavljanja dece.

Osnov za zagovaranje će predstavljati rezultati globalnog istraživanja o seksualnom nasilju nad decom (Out of the Shadows Index) koji se sprovodi u 60 država, među kojima je i Srbija.

Više informacija je dostupno [ovde](#).

ODRŽAN KONSULTATIVNI SASTANAK SA ČLANICAMA MODS-A NA TEMU PODRŠKE JEDNORODITELJSKIM PORODICAMA



U skladu sa ulogom MODS-a kao nezavisne platforme koja deluje, između ostalog, na usaglašavanju stavova i podršci učešću naših organizacija u kreiranju javnih politika, 4. avgusta 2022. godine organizovan je, u saradnji sa UNICEF-om, konsultativni sastanak sa članicama MODS-a na temu unapređenja podrške jednoroditeljskim porodicama.

Više informacija je dostupno na sledećem [linku](#).

Cilj sastanka je bio usaglašavanje preporuka koje će biti upućene Ministarstvu za brigu o porodici i demografiju.

Na sastanku je bilo reči i o definiciji jednoroditeljskih porodica/ samohranih roditelja. Sastanak je bio prilika da učesnici podele svoja iskustva iz prakse, istraživanja i da daju svoje preporuke.

Za potrebe sastanka MODS je pripremio dokument „Podrška samohranim roditeljima“ – Mogući pravci unapređenja sistemske podrške jednoroditeljskim porodicama.

MODS TRENING U OKVIRU LETNJE ŠKOLE ZAŠTITNIKA GRAĐANA O PRAVIMA DETETA



U Novom Sadu je 15. septembra 2022. godine održan trening "Zaštita od seksualnog nasilja nad decom", u okviru Letnje škole Zaštitnika građana o pravima deteta.

Trening su pohađali predstavnici Panela mladih savetnika koji čine dece i mladi (uzrasta od 12 do 18 godina) iz svih delova Republike Srbije.

Više informacija je dostupno na sledećem [linku](#).

Učesnici su na treningu imali priliku da saznaju više o seksualnom nasilju, vrstama seksualnog nasilja, posledicama, kao i o načinima na koje mogu da saznaju više o svojim pravima i načinima zaštite koje im stoje na raspolaganju.

Ovom prilikom su učesnici informisani i o projektu „Zajedno za okončanje seksualnog zlostavljanja dece“ (Joining forces to end Child Sexual Abuse) koji MODS realizuje u partnerstvu sa institucijom Zaštitnika građana Republike Srbije, kao i indeksu "Izlazak iz senke" 2022 - globalnom indeksa napretka zemalja u zaštiti dece od SEZ.

INOVATIVNA USLUGA RAZVIJENA U OKVIRU MODS DRUŠTVENE LABORATORIJE



Usled potrebe za inovativnim rešenjima koja će život dece učiniti kvalitetnijim, u okviru projekta „**D-Care Labs**“, razvijena je **MODS Društvena laboratorija – Inkubator za usluge za decu i porodice**.

Na radionicama Društvene laboratorije smo tražili nove ideje koje funkcionišu – ideje koje predstavljaju odgovor na probleme sa kojima se suočavaju dece sa invaliditetom u Srbiji i koje dovode do kreiranja novih usluga koje je unaprediti kvalitet svakodnevnog života dece sa invaliditetom u Srbiji.

Centar za pružanje usluga socijalne zaštite grada Kikinde je bio jedan od učesnika MODS Društvene laboratorije na kojoj su se posvetili unapređenju kvaliteta svakodnevnog života svojih korisnika koristeći raspoložive resurse što je rezultiralo kreiranjem nove usluge iuspostavljanjem saradnje sa Visokom školom strukovnih studija za obrazovanje vaspitača u Kikindi.

Više infomacija je dostupno na sledećem [linku](#).

MODS UČESTVOVAO NA DRUGOM DIJALOGU O PRAVIMA DETETA



Centar za prava deteta (CPD) održao je, 4. novembra 2022. godine u Beogradu, drugi u nizu dijaloga o pravima deteta „Srbija po meri deteta – infrastruktura i izazovi u sprovođenju“ u okviru projekta „Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva da adekvatno doprinose ispunjavanju obaveza Srbije u oblasti prava deteta“, u kojem je učestvovao i Saša Stefanović, direktor MODS-a.

Više informacija je dostupno [ovde](#).

Dijalog je održan u okviru konferencije Univerzalni periodični pregled (UPR): diskusija o ispunjenosti preporuka upućenih Srbiji posle Trećeg ciklusa, koju je organizovala Platforma organizacija za saradnju sa mehanizmima UN za ljudska prava.

Cilj drugog dijaloga bio je da se nastavi sa sagledavanjem praćenja stanja u oblasti prava deteta, kao i izazovima u ostvarivanju osnovnog principa prava deteta – zaštite od diskriminacije.

Tokom dijaloga, koji je okupio 43 predstavnika institucija, civilnog sektora i međunarodnih organizacija, razmatran je obim ispunjenosti preporuka u oblasti prava deteta upućenih Srbiji nakon Trećeg ciklusa UPR-a.

ODRŽANA 9. SKUPŠTINA MODS-A



Na redovnoj godišnjoj Skupštini naše mreže koja je održana u Beogradu 10. novembra još jednom je potvrđena zajednička posvećenost ostvarivanju prava za svako dete bez obzira na to iz koje sredine dolazi, bez obzira na detetova lična svojstva.

Više informacija je dostupno na sledećem [linku](#).

Usvojen novi Strateški plan MODS-a

U proteklom periodu u MODS-u smo radili na planiranju prioriteta za sledećih pet godina. Na skupštini je predstavljen naš novi Strateški plan za period od 2023. do 2028. Članice MODS-a su usvojile plan koji se temelji na garancijama za svako dete – da će država, i društvo u celini, biti posvećeni da se svakom detetu garantuju:

1. Pristojni i adekvatni uslove za stanovanje
2. Kvalitetno obrazovanje
3. Zaštita od svakog vida nasilja i iskorišćavanja
4. Kvalitetna i dostupna zdravstvena zaštita i životna sredina
5. Puna podrška za život i ostanak u porodici koja je bezbedno i podržavajuće mesto

ODRŽANA RADIONICA ZAŠTITA DECE OD SEKSUALNE EKSPLOATACIJE I ZLOSTAVLJANJA



Mreža organizacija za decu Srbije je 10. novembra održala radionicu "Zaštita dece od seksualne eksploatacije i zlostavljanja (SEZ)" za predstavnike organizacija civilnog društva.

Radionica je održana u okviru projekta „Zajedno za okončanje seksualnog zlostavljanja dece“ (Joining forces to end Child Sexual Abuse) koji Mreža organizacija za decu Srbije (MODS) realizuje u partnerstvu sa institucijom Zaštitnika građana Republike Srbije.

Teme koje su obuhvaćene na radionici:

- Uloga nezavisne institucije u zaštiti dece od SEZ - Jelena Stojanović, zamenica Zaštitnika građana za prava deteta;
- Prezentacija indeksa "Izlazak iz senke" 2022 - globalnog indeksa napretka zemalja u zaštiti dece od SEZ - Mirjana Džuverović, koordinator programa MODS;
- Analiza nacionalnog i relevantnog međunarodnog okvira sa aspekta seksualnog zlostavljanja dece - Ljiljana Marjanović, sudija Višeg suda u Nišu.

Više informacija o događaju je dostupno na sledećem linku.

NACIONALNI DIJALOG JAVNOG I CIVILNOG SEKTORA O ZAŠTITI DECE OD SEKSUALNE EKSPLOATACIJE I ZLOSTAVLJANJA U NARODNOJ SKUPŠTINI SRBIJE



29. novembra 2022. godine Mreža organizacija za decu Srbije i Zaštitnik građana RS organizovali su Nacionalni dijalog posvećen pravnom i institucionalnom unapređenju prevencije i zaštite dece od seksualne eksploatacije i zlostavljanja u Narodnoj skupštini Republike Srbije.

Više informacija je dostupno [ovde](#).

Saopštenje u celosti možete preuzeti na sledećem [linku](#).

Ovaj skup bio je prilika da se relevantni akteri u domenu zaštite dece upoznaju sa rezultatima prve globalne uporedne analize posvećenosti država borbi protiv seksualne eksploatacije i zlostavljanja dece i nalazima izveštaja "Izlazak iz senke" Indeks 2022.

Konferenciji su prisustvovali predstavnici poslaničkih grupa i odbora u Narodnoj skupštini Republike Srbije, predstavnici resornih ministarstava, državnih i pokrajinskih institucija, gradskih uprava, sudova, strukovnih udruženja, civilnog sektora, nezavisnih državnih institucija i međunarodnih organizacija.



ODRŽAN MODS "IDEAS TO INNOVATION DAY"



Mreža organizacija za decu Srbije organizovala je 14. decembra "Ideas to Innovation Day". Na događaju organizovanom u Kafe baru 16 predstavljeni su primeri razvijenih inovacija nastalih u MODS Društvenoj laboratoriji.

U okviru događaja organizacije: Centar GRiG, Play Centar Novi Sad, Breza, Apatin, Centar za pružanje usluga socijalne zaštite grada Kikinde "Naša kuća" predstavile su svoje inovativne ideje koje su razvijene u okviru Društvene laboratorije.

MODS je uspostavio Društvenu laboratoriju kao Inkubator za usluge za decu i porodice. Program Društvene Laboratorije je razvijan i testiran u protekle 2 godine u okviru Interreg Dunavskog transnacionalnog programa i namenjen je udruženjima i pružaocima usluga socijalne zaštite.

Više informacija je dostupno na sledećem [linku](#).





www.zadecu.org